

Volkskrant magazine



het grote
overspel
nummer

Het spel, de regels en de spelers : alles over vreemdgaan

speurneus. Op het kantoor van privé-detective Hurtecant tonen de beelden dat meneer V. het parkeergeld niet met een creditcard maar cash voldoet, dat de vrouw in het geheel niet betaalt en dat hij zijn rechterhand heel even op haar billen legt als ze zich buiten samenvoegen.

TEKST CAREL HELDER

jagen op meneer v.

de beste vermomming is geen vermomming. Het is regel 1 van de privé-detective. Wel draagt Christof Hurtecant een petje om de aandacht af te leiden van de zwarte, ietwat versleten koffer tussen zijn voeten. In een van de zijkanalen is een klein rond gat gemaakt. Daarachter bevindt zich een camera, die is gericht op de gate waardoor over enkele minuten de passagiers van vlucht AA7757 uit Casablanca de aankomsthal van Luchthaven Brussel zullen betreden.

Onder hen de *target* van vanmiddag, de heer V. uit het Noord-Belgische Brasschaat, een grijzende, kortgeknipte vijftiger. V. is niet alleen zakenman, hij is een zakenman in goeden doen, zo te zien. Licht zomerpak van Hugo Boss, kalfsleideren Crockett & Jones-schoenen, een nieuwe krokodillenleren reistas glimt van het bagagekarretje. Net als alle passagiers voor hem houdt hij even de pas in en kijkt kort rond, waarbij zijn blik langs de detective glijdt zonder hem op te merken. Dan duwt hij het wagentje met kracht voor zich uit en loopt verder naar buiten.

Enkele seconden na hem verschijnt een slanke brunette in de deuropening. Ze trekt een koffer op wieljes. Ook zij kijkt rond; net als meneer V. loopt ze direct naar de betaalautomaat van de parking, waar ze op gepaste afstand op haar beurt wacht.

's Avonds, terug op Hurtecants >

kantoor, zullen de beelden tonen dat meneer V. het parkeergeld niet overeenkomstig zijn status met een creditcard maar cash voldoet, dat zij in het geheel niet betaalt en dat hij zijn rechterhand heel even op de billen van de vrouw legt als ze zich buiten samenvoegen. Voor de camera is het niet onopgemerkt gebleven. Onder elke foto op het computerscherm staan in dikke witte letters datum en tijd vermeld. Niet veel later tikt de privé-detective een Marlboro uit het bekende rood-witte pakje en besluit zijn onderzoeksrapport van 3 juli 2006: '15.15u. De target en zijn metgezellen stappen in een koningsblauwe BMW met nummerplaat MTP 765 en vertrekken in oostelijke richting. 15.30u. De klant wordt telefonisch ingelicht. Einde observatie. 17.15u. Aankomst van de onderzoekers aan kantoor te Beernem. Einde dagopdracht.'

Daarna zet hij een naamstempel, tekent het exemplaar, maakt een kopietje voor zijn archief en laat in een hoog rechthoekig glas twee ijsblokjes vallen. Detective Hurtecant drinkt Fanta.

schuldvraag

Hurtecant & Partners is met driehonderd op te lossen zaken per jaar een van de grote detectivebureaus van Vlaanderen, zo niet het grootste. Hurtecant & Partners = Christof Hurtecant, 37, samenwonend, kindje op komst. '24/24 uur' staat op zijn visitekaartje, altijd tot uw dienst. Hij houdt kantoor aan huis, een landelijke villa in een dorp tussen Gent en Brugge. Voor assistentie tijdens het veldwerk doet hij een beroep op een zestal vaste freelancers. Een *private eye* moet volgens de Belgische wet een zogeheten natuurlijk persoon zijn, een bedrijf kan geen vergunning krijgen. In voorkomende gevallen schakelt Hurtecant ook buitenlandse collega's in. Hij werkt veel samen met justitie en advocaten; via de laatste wordt

hij meestal met zijn cliënten in contact gebracht.

Dat twintig procent van zijn opdrachten overspel betreft, heeft alles te maken met de wetgeving op echtscheiding in België. Hurtecant vertelt dat de schuldvraag van een scheiding juridisch van doorslaggevende betekenis is. 'Wie wordt betrapt op vreemdgaan is zo goed als per definitie schuldig aan de ontbinding van het huwelijk. Niet alleen wordt hij of zij in de meeste gevallen veroordeeld tot verlating van de woning, daar komt bij dat diegene de andere partij in staat moet stellen met dezelfde levensstandaard voort te leven als tijdens het huwelijk. Overigens tellen zowel de verdiensten als de bezittingen mee. Kunst, antiek, onroerend goed, bedrijven – mensen beseffen zelden hoe groot hun kapitaal is. En, niet te vergeten, door de chemie van de verliefdheid vergeten ze vaak wat ze te verliezen hebben.'

bonnetje

De vrouw van meneer V., de opdrachtgeefster, leek niet op de dame die Hurtecant anderhalve week later op het vliegveld zou filmen. Ze was niet bruinverbrand, integendeel, en verder was ze een – nu nog – mollige, niet onknappe blondine van een jaar of 45, die de ene sigaret met de andere aanstak. De detective had haar naar zijn spreekkamer geleid waar ze zwijgend plaatsnam onder een ingelijste prent van een houten hamer, zo een waar-mee rechters hun vonnis bestendigen. Daaronder in sierletters: 'Een mens heeft twee oren en één mond om dubbel zoveel te luisteren als te praten.' Mevrouw V. zag het niet, maar staarde over de weilanden naast het huis tot de detective een kopje espresso voor haar neerzette. Daarnaast legde hij een in rood papier verpakt chocolaatje van Côte d'Or. Mevrouw V. glimlachte dankbaar. Het ligt misschien een beetje te veel voor de hand om te schrijven

Na enige aarzeling schraapte mevrouw V. haar keel en zei dat ze in een van de jasjes van haar man een vreemd bonnetje had gevonden

dat ze mooie maar droevige ogen had, maar ze had ze wel.

Hurtecant keek haar vriendelijk aan en vroeg wat hij voor haar kon betekenen. Na enige aarzeling schraapte Mevrouw V. haar keel en zei dat ze in een van de jasjes van haar man een vreemd bonnetje had gevonden.

ferrari

'De biefstuk op een ander smaakt altijd beter', denkt Hurtecant hardop. Het is de dag na die op het vliegveld. Hij heeft zijn auto – donker, bekend merk, onopvallende neus, geblindeerde achterruit – langs de Zeedijk van Knokke geparkeerd en neemt plaats op de achterbank. 'Je moet niet met een rode Ferrari afkomen.' Voor hem schuift hij een zwart gordijn dicht zodat de wegen van buiten gezien leeg lijkt. Op een terras twintig meter verderop kijkt vanachter een glas bier een man de boulevard af. Hurtecant vergelijkt hem nog eens met de man op de foto die hij van mevrouw V. heeft gekregen en met zijn eigen foto's op

zijn laptop. Dat dit haar echtgenoot is, lijkt geen twijfel. Daarop schenkt hij zichzelf een kopje koffie in uit een thermoskan en trekt een cupje melk open.

gel

'Een nieuwe vriendin heeft geen fouten, alleen gaven. Ze is mooi, sportief, intelligent, gevoelig, et cetera. Ik zie gsm-rekeningen waar 30, 40, 50 sms'jes per dag op staan. Het gaat van 's morgens 7 tot 24 uur. Men voert ontelbare gesprekjes, wisselt e-mails uit, boekte geheime reizen. Aan vrouwen minder, maar vooral aan mannen kunt u goed zien dat ze verliefd zijn. Ze bekijken zichzelf vaak in de autospiegel, gaan gel gebruiken, spuiten eau de toilette op, lopen met hun kin naar boven, doen een knap horloge en een mooie das om, ze kopen pralinen, een kleedje, onbewust verandert hun gedrag. Het is heel klassiek allemaal.'

Met aandacht neemt hij een slokje. 'Opeens gaan ze elke week naar de *carwash*.' Op het terras strijkt meneer V. zijn handen langs zijn slapen, slaat z'n benen over elkaar en wrijft met zorg een vlekje van een schoenpunt. Voor de detective is het een kwestie van wachten.

Hurtecant heeft een motor, een scooter en een fiets klaar voor gebruik in de garage staan. De auto staat altijd met volle tank op de oprit, hij kan er 1000 kilometer achter elkaar mee rijden. Zijn doorsnee-uitrusting bestaat uit boterhammen, fruit, slappe koffie, frisdrank, Red Bull, verse soep, sigaretten, muntstukken voor de parkeermeter en tolwegen, creditcard, klantenkaarten van de grootste autoverhuurbedrijven, *frequent flyer cards*, 300 tot 400 euro aan bankbiljetten, internationale reispas, visum waar nodig, enkele pasfoto's, identiteitskaart privé-detective, bloedgroepkaart, zaklamp en batterijen, dictafoon, gsm's, batterij- en apparatuurladers, kleine microfoon met geluids- ➤

versterker voor onder het overhemd, video- en fotocamera's (klein en groot; digitaal en analoog; met en zonder telens; om zelf te bedienen of om als vaste camera te installeren), camerahoesje voor als het regent, zender, monitor, videobanden klein en groot, regenkleding en -laarzen, maatpak, nette schoenen, schone kleren en toiletspullen voor twee dagen, zakmesje, 'motorherstellingskit', verrekijker, balpen en notitieblokje, laptop, fax, printer, sneeuwkettingen en de rest. De wagen is voorzien van 220 volt en een speciaal verwarmings-systeem, dat werkt op een aparte, geruisloze motor.

Achter zijn gordijntje heeft Hurtecant toegang tot het internet en kan hij foto's rasteren en faxen versturen. 'Zoals in de film', zegt hij, 'zo werken wij. Met dat verschil dat het niet spectaculair is. Zeker niet.'

Hoewel hij nog deze week voor een geval van bedrijfsspionage heen en weer naar Bombay is gevlogen, komt het vaak voor dat hij uren achtereen in de auto zit, soms een dag en een nacht. Maar het betaalt goed; zijn salariering is te vergelijken met die van de gemiddelde advocaat. Op een werkblad worden met pen van uur tot uur alle kosten bijgehouden: het aantal kilometers, mobiele telefonie, parkeergeld. De opdrachtgever mag op elk moment de verbintenis verbreken. Na het intake-gesprek is de arbeidsovereenkomst hardop voorgelezen. Dat is verplicht volgens de wet.

zoen

Wanneer hij even later een foto doorstuurt van de vrouw die bij zijn target is aangeschoven (een zoen op de mond – klik, zegt de camera), komt telefonisch de bevestiging van zijn cliënt dat het om een bekende van het echtpaar gaat. Hurtecant noteert het adres en tikt het in op zijn gps. Het blijkt een appartementsgebouw

'Zoals in de film, zo werken wij. Met dat verschil dat het niet spectaculair is. Zeker niet'

om de hoek te zijn, ver van het congres waarvan meneer V. thuis gezegd heeft zich te bevinden. De detective besluit het vertrek van de twee niet af te wachten en zijn werkterrein te verleggen naar een parkeerplaats tegenover de woning van de vrouw. Verbaasd is hij niet: in meer dan de helft van de gevallen gaat de partner vreemd met iemand uit de nabije omgeving. 'Van het werk, schoolvrienden, niet zelden huwelijksgetuigen. Het gebeurt vaak, hè. Andersom ook. De vrouw wordt mooi in de eerste jaren van het huwelijk en op zeker moment wordt de chemie tussen haar en de beste vriend van haar man sterker dan de vriendschap tussen de mannen. Of de vrouw heeft een zwak momentje, zit in een dipje. En wie is daar om haar te troosten?'

Als hij zich voor de tweede keer heeft geïnstalleerd, vertelt hij dat mede door de echtscheidingswetten een wildgroei aan privé-detectives was ontstaan, die zo'n tien jaar geleden door strenge regulering van de overheid tot staan is gebracht. Het werk mag nog

slechts als hoofdberoep worden uitgeoefend, en na het succesvol afsluiten van een tweejarige opleiding worden vergunningen voor eerst vijf en aansluitend perioden van tien jaar verstrekt. Eerst gingen er tweeduizend man de baan op, tegenwoordig nog vierhonderd. Hurtecant: 'Die nu nog resten zijn deftige detectives.'

onwettig

Van elke opdracht moet schriftelijk verslag opeisbaar zijn. De bevoegdheden en wettelijke bepalingen zijn terug te vinden in het van staatswege uitgegeven *Statuut van de Privé-Detective*.

Mits schriftelijk aangegeven bij de Procureur des Konings, de Belgische officier van justitie, is de erkende privé-detective gelegitimeerd op veel verschillende gebieden onderzoek te doen, zelfs naar pedofilie- en moordzaken. Belangrijk bij het onderzoek is wel dat de wet gerespecteerd wordt, vooral die op de privacy. In het algemeen mogen er alleen op openbare plaatsen beeld- en geluidsopnamen worden gemaakt, noch is het toegestaan enig ander toestel te gebruiken om iemand op privaat terrein te bespieden. Bij overtreding is het bewijs onwettig en begaat bovendien de detective een misdrijf, dat hem gemakkelijk zijn licentie of een boete kan kosten. 'En geen klant is me mijn vergunning waard', zegt Hurtecant. Daarbij is elke zaak delicaat. 'Niemand heeft voor de rechtbank iets aan onwettig verkregen bewijs.'

Hij doet het werk nu zeven jaar; de scheiding tussen private en openbare plaatsen maakt hij in een reflex. In een winkel wel filmen, op de kaartclub niet, in de buitenhal van een flat wel, in de binnenhal niet: 'Nog niet als de target met één teen op de drempel staat.' Inmiddels zijn de heer V. en zijn metgezellin vanuit de hal met de lift naar boven vertrokken. Ze zullen zich de rest van de dag en

avond niet meer laten zien tot hij om half elf voor een open raam verschijnt om met ontbloot bovenlijf een sigaret te roken.

Hurtecant legt zijn boterham met kaas naast zich op een servetje en maakt een foto. De gerechtsdeurwaarder heeft hij dan al lang in kennis gesteld.

Het blijkt een ondanks het vroege tijdstip opvallend montere jongeman, die om kwart voor vijf arriveert in het gezelschap van twee ernstige politieagenten en een kleine man met een gereedschapskist, de slotenmaker. Een wettige vaststelling van overspel kan bij iemand thuis alleen door een gerechtsdeurwaarder gebeuren – en dat tussen vijf uur 's morgens en negen uur 's avonds; daartussen is de woning heilig. Ook dit is bij de wet bepaald.

Om klokslag vijf zet de jongeman zijn vinger op de bel; als er niet wordt opengedaan maakt de slotenmaker de haldeur open en begeeft het gezelschap zich naar boven. Nog even is er verwarring als de deurwaarder weer naar beneden komt en verbaasd meedeelt dat Hurtecants target niet is aangetroffen, maar de detective geeft geen krimp en antwoordt dat hij dan nog maar eens goed moet kijken. Samen met een van de agenten spoeden ze zich nu naar de parkeergarage onder de flat, terwijl de andere agent belooft de deur in de gaten te houden. Pas wanneer tijdens nieuw beraad in de parking door een tijdsklok de tl's uitgaan, valt het strookje licht op dat onder de achterklep van een van de auto's uitpiept. Het beeld van de heer V. die in zijn onderbroek in de kofferbak ligt is er een om niet snel te vergeten.

Het onderzoeksrapport voor mevrouw V. en haar advocaat daarentegen zal niet meer en niet minder dan de droge constatering bevatten. 'Voor de rechtbank tellen alleen de feiten', besluit Hurtecant. 'Wij oordelen niet. Wij stellen vast.' <